

Velkajarrun toimeenpanon ensiaskeleet

Ville Valkonen

10.12.2025

EDUSKUNTA

Pysyvä uusi instituutio

- Ainoa pysyvä parlamentaarinen työryhmä, joka sidottu lakiin
- Ei tarkastele minkään istuvan hallituksen talouspolitiikkaa vaan tulevia kausia
- Yhteinen tilannekuva, tietopohjan parantaminen, osaamisen lisääminen
- Talouspolitiikan valmistelu ilman hallitus-oppositio –rajan rajoitteita?

Pitkäjänteisyyttä finanssipolitiikan tavoitteisiin

Fipo-työryhmän raportit: Ylivaalikautinen tavoite & vaalikauden tavoite

Hallitusohjelma

- Hallituksen toimintasuunnitelma, jossa on sovittu hallituksen tärkeimmistä tavoitteista ja tehtäväalueista, ml. talouspolitiikasta.

Julkisen talouden suunnitelma

- Vaalikauden mittainen koko julkisen talouden kattava 4-vuotissuunnitelma, jota päivitetään rullaavasti vuosittain.

Valtion menokehykset

- Sisältyy julkisen talouden suunnitelmaan.
- Hallitus päättää vaalikauden alussa sitovan valtion menokaton vaalikaudelle.

Talousarvio

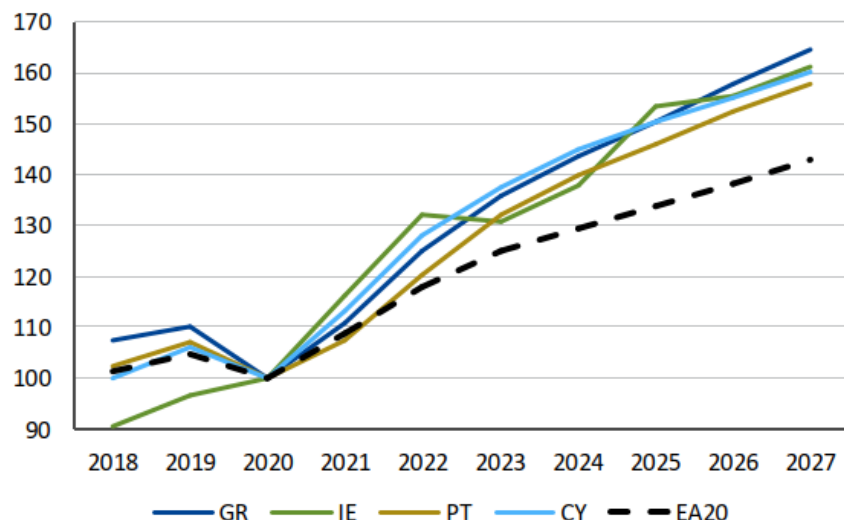
- Vuotuinen talousarvio, jonka valmistelu pohjautuu hallituksen päättämään talouspolitiikan linjaan ja menokehykseen.

Mitä hyötyä velkajarrusta on oikeasti?

- Luottamus, velanhallinnan uskottavuus
- Aika valmistautua toimenpiteisiin huolellisemmin: paremmat päätökset
 - Ministeriöt (erit. rakenne-, meno- ja verokartoitukset)
 - Akateeminen yhteisö ja tutkimuslaitokset
 - Puolueet, ajatuspajat, järjestöt jne.
- Laaja yhteiskunnallinen keskustelu
- Poliittisten kustannusten hallinta: ”laumasuoja”
 - Toimenpiteiden legitimizeetti

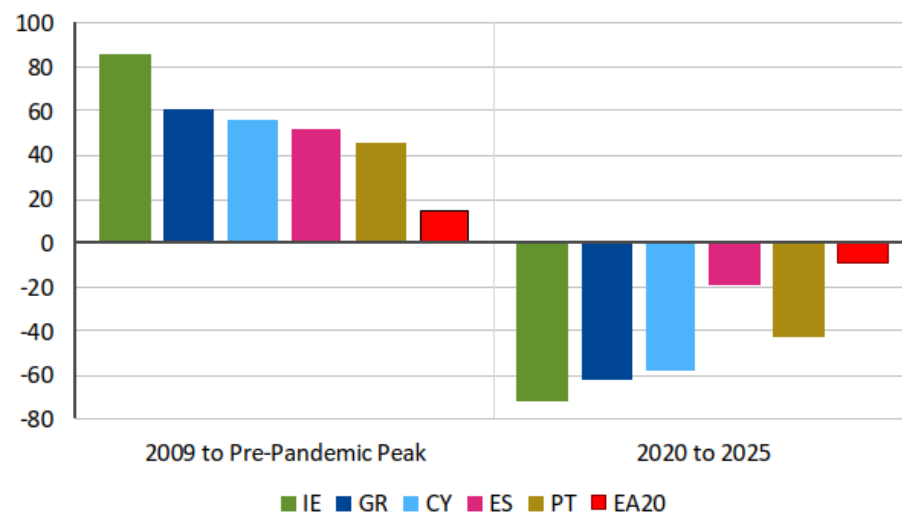
FROM CRISIS TO RESILIENCE: FORMER PROGRAMME COUNTRIES TODAY

Real Economic output per capita (2020=100)

Sources: AMECO; Central Statistics Office of Ireland; Debt Sustainability Monitor 2024.

Change in Debt-to-GDP: Former Programme Countries, Percent of GDP

Sources: AMECO; Central Statistics Office of Ireland. Notes: AMECO data is used to calculate the Debt-to-GDP. In the case of Ireland, Debt-to-Modified GNI is used, which is available up until 2024

Onnistumisen edellytyksiä

- Poliittinen omistajuus: pitkäjänteinen sitoutuminen niin hyvinä kuin huonoina aikoina
- Etupainotteiset päätökset, vaiheistettu toimeenpano
- Rakennetoimet
- Sopeutuksen laatu
 - Fipo-kerroin
 - Julkinen kulutus julkisten investointien sijaan
 - Vähiten talouskasvua haittaavat verot

Mitä seuraavaksi?

- Alustavat lähetekeskustelut ke 17.12 ja pe 19.12.
- Raportin runko ja tausta-analyysi muodostuvat tammikuun aikana virkatyönä
- Poliittiset linjaukset helmikuun kahden ensimmäisen viikon aikana
 - Eduskuntaryhmien käsittely
- Raportin julkistus **helmikuun lopulla tai maaliskuun alussa**

Mitä linjattavaa vielä on?

- Sopeutuksen aikataulu = tarkka taso ensi vaalikaudelle (joulu 2026) & 2031-2035 jäävä osuus
- Investointiohjelman suuruus (toukokuu 2026)
- Keinot (HO 2027)
 - Rakenneuudistukset
 - Menot
 - Tulot

Mihin suuntaan kannattaisi vilkaista?

Toimiin jotka ovat:

- a) Yksinkertaisilla lainsäädäntömuutoksilla
toteutettavissa
- b) Mittakaavaltaan **suuria**
- c) **Eivät alenna suomalaisten tuloja** tai leikkaa palveluja
- d) Maksa valtiolle mitään

Yhteistyöllä eteenpäin

Ville Valkonen

10.12.2025

EDUSKUNTA